

ИЗМЕРВАНЕ ВЛИЯНИЕТО НА ОТДЕЛНИ ФАКТОРИ ВЪРХУ СРЕДНАТА ДОХОДНОСТ НА КРАТКОСРОЧНИТЕ ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА В БЪЛГАРИЯ

Силвия Парушева*

РЕЗЮМЕ Целта на статията е да се изложат изследователските резултати от емпиричната проверка на влиянието на факторите от теоретичния модел върху средната доходност на краткосрочните държавни ценни книжа (ДЦК) в условията на българската икономика през периода 1992-1998 г. Извършените експерименти и направените въз основа на тях изводи и обобщения са разграничени за периодите преди и след въвеждане на паричен съвет (януари 1992 - юни 1997 г. и юли 1997 - декември 1998 г.).

ИКОНОМИЧЕСКО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА ДЦК

ДЦК са дългов инструмент, емитиран от държавата, представлявана от Министерството на финансите (МФ), с цел мобилизиране на временно свободните парични средства на физически и юридически лица за финансиране на дефицита на държавния бюджет. Покриването на отрицателното салдо на бюджета с приходи от ДЦК има редица предимства пред останалите начини за финансирането му (увеличаване на вече съществуващите данъци или въвеждане на нови, емисия и пускане в обращение на допълнително количество пари, преки кредити от централната банка, приходи от приватизация и външно финансиране).

В условията на действие на правилата на паричен съвет, въведени от 1.07.1997 г. с новия закон за БНБ, ролята на ДЦК за финансиране на бюджетния дефицит се утвърди като първостепенна заедно с външното финансиране и приходите от приватизация. За този факт допринесе прекратяването на прякото кредитиране на бюджета от БНБ¹ и автоматичното обвързване на динамиката на паричната база с тази на платежния баланс. Потенциалът на другия важен източник за финансиране на бюджетния дефицит - приходите от приватизация, е ограничен във времето до приключването ѝ като акт на трансформационния процес. Използването

* Редовен докторант в катедра „Статистика“ на Икономическия университет - Варна.

¹ Чл. 45, ал. 1. от Закона за БНБ (ДВ, бр. 46 от 10.06.1997 г.).